

Tagozati elismertek – méltatások, indoklások 2025

Építőművészeti Tagozat

KULCSÁR ATTILA DLA Ybl-díj, díjas köztestületi tag

Indoklás: Kelet-Magyarország, Szabolcs megye Bán Ferenc mellett legnagyobb hatású és termékenységgű építésze, számos nívós középület tervezője. Könyvet írt Nyíregyháza építészetéről, mint szakíró is elismert, Ezüst Ácsceruza díjas. Több verseskötete jelent meg, kezdeményezte – hallgató kollégistaként – a Bercsényi 28-30 lapot és a megfagyott Muzsikust, ezek főszerkesztője volt. Aktív a helyi szakmai közéletben, a kamaránkban és a köztestületünkben, több éven keresztül építész egyetemi oktató a Debreceni Egyetemen.

Bodonyi Csaba

A tagozati díjra – Bodonyi Csabához csatlakozva – Kulcsár Attila DLA építészt szeretném javasolni. Három évig tanítottam vele párhuzamosan Debrecenben, de már évtizedekkel előbb is ismertem. Kulcsár Attila Nagybányán született, családjuknak mnekülnie kellett a front elől. Nyíregyházán érettségizett, majd a Budapesti Műegyetem építészhallgatója volt, ahol legendás szerkesztője volt a B 28-30 periodikának. Nyíregyházán párhuzamos szakmai életútja volt Bán Ferencel. Sokat tett Nyíregyháza és Debrecen fiatal építészei szakmai útjának elindításáért.

Rudolf Mihály DLA

ESZTÁNY GYŐZŐ építész (Csíkszereda)

Esztány Győzöt 1997 óta ismerem, akkor kezdte meg a Kós Károly Vándoriskola hároméves mesterképzőjét idehaza. Már akkor kitűnt jó kompozíciós képességével, kitűnő rajztudásával, nagy munkabíráásával és intenzív építészeti érdeklődésével. A vándoriskolai diploma megszerzése után, immár 26 éve, saját tervezőirodájában készíti a kiváló közösségi épületek és lakóházak terveit Csíkszeredában, és részt vesz tájépítésztervek feladataiban is. Emellett tagként vagy alapítóként közreműködik építészeti magán- és társadalmi szervezetek munkájában, és az épített örökség megmentéséért, bemutatásáért is sokat tesz. Községi épületei a helyénvalóság legszebb példái, mondhatnánk: egyszerre kortárs és új gondolatokat közvetítők, de egyben a hagyományos helyi, erdélyi építészet folytatói is. Ez a kettős cél és gyakorlat csak keveseknek, csak a legjobbaknak sikerül. Kiemelkedők a tervei közül a Faluház Csíkmindszenten, a Szent Család templom Marosvásárhelyen, a templomtorony Kézdivásárhelyen. Emellett sok lakóház-, panzióterv és épület is kikerül irodájából, melyek lakályosak, az épített környezetbe illeszkedők, de egyben egyedi formálásúak és az adott funkcióra tervezettek. Külön kiemelendő a székely hagyományos építészet, a közösségi épületek, lakóházak, csűrök vizsgálata, továbbá a falukép fejlesztése témájában végzett kutatásai, kiadványai, előadásai (tagozati ösztöndíjas témája is ez volt). Elsők közt kezdte el például a székelyföldi csűrök megmentésének, újrahasznosításának módszereit kidolgozni, kiadványokban és online bemutatni, továbbá megtervezni és megépíteni a csűrfelújításokat. Ez a több helyen azóta elindult mozgalom sok értékes gazdasági épületet, népi örökséget mentett meg, és remélhetőleg még többet fog fenntartani a jövőben. Esztány Győző építészt tervezési tevékenysége, közösségi és örökségvédelmi aktivitása és az erdélyi magyar építészek elismertségének fontossága, hangsúlyozása miatt is javaslom Tagozati Építőművészeti Díjra.

Salamin Ferenc

Film- és Fotóművészeti Tagozat

PINTÉR JUDIT

1990-ben Gemonában Szóts István kapott egy életműdíjat. Egy Bruno De Marchi nevű milánói egyetemi tanár még a rendszerváltás előtti években szervezni kezdett egy nemzetközi filmes kurzust (Udinében, Tolmezzóban, majd Gemonában), ahol nyaranta a világ minden részéről megjelentek fiatal filmesek, ott töltöttek egy hónapot, Gaál István és mások pedig előadásokat, filmes gyakorlatokat tartottak nekik. Bruno De Marchi ötlete volt 1990-ben, hogy meghívja Szóts Istvánt az összes filmjével együtt, sőt az alkalomra olaszul megjelent a híres Röpirat, meg egy könyv is Szótsról. Pintér Judit gyűjtötte össze és fordította olaszra a szükséges szövegeket (többek között a filmek dialóglistáit), és Szóts feleségével, Gyenes Máriával együtt ő kísérte, bátorította a mestert, és tolmácsolt neki végig az ott-tartózkodása idején. Vagy száz hozzáértő (a kurzus résztvevői, szervezői, tanárai) nézte meg a filmjeit, és tapsolt Szóts Istvánnak, a díjátadón pedig regionális és helyi potentátok is megjelentek. Szóts igen meghatódott, örült az életműdíjnak, és a maga ironikus stílusában így köszönte meg az egészet: „Itáliának köszönhettem életem első (és egyetlen) nagy sikerét, s most hálás vagyok, hogy Itália celebrálja ünnepélyes halotti szertartásomat is.” Pintér Judit addig is és azóta is Szóts István életművének első számú gondozója, szellemiségének továbbörökítője. 2024 őszén az elsők között adódott lehetőségem a Magyar Művészeti Akadémia számára készített Szóts István-élművet megtekinteni (címe: *Megalkuvás nélkül – Szóts István testamentuma*), amelynek szintén Judit a szerkesztője, szakértője, lehet mondani: spiritus rectora. „Nincs veszélyesebb az igaz filmnél. Nincs veszélyesebb az igaz filmkészítőnél. Nincs veszélyesebb az igazságnál. Kíméletlenül átvérzik a hazugságok szövetét” – gondoltam és jegyeztem fel akkor a Balogh Zsolt rendezővel közösen készített dolgozatukról. Én magam négy alkalommal dolgozhattam Pintér Judittal, elmondhatom tehát, hogy jól ismerem. 2003-ban Bereményi Gézáról, 2006-ban Pier Paolo Pasoliniról forgattunk a Duna Televíziónak egy-egy dokumentumfilm-esszét, melyeknek ő volt a szakértője és szerkesztője, én pedig a rendezőjük. A Magyar Művészeti Akadémiának 2018-ban szintén egy Bereményi-portrét (*Születtem Magyarországon*), 2023-ban egy Máthé Tibor-portrét (*Út és kapu*) készítettünk együtt. Az utóbbi film forgatása során rögzített szövegek felhasználásával jelent meg az MMA Kiadó portrékötete Máthé Tiborról (*A láthatón túl*), szintén Pintér Judit szerkesztésében. Kevés ennyire megbízható és odaadó munkatárssal találkoztam eddigi filmes működésem során, mint Judit. A magyar és olasz filmtörténet minden apró szegmensében pontosan és naprakészen tájékozott, személyes élmény köti a legtöbb látóköreinkbe került szereplőhöz, biztos ízlésű, hatékony, lelkiismeretes és áldozatos. Magától értetődő számára, hogy az érték messze fontosabb, mint az érdek. Pintér Judit sok egyéb szervezői munkája és filmtörténeti publikációja mellett a már emlegetett Szóts Istvánon, Bereményi Gézáon és Máthé Tiboron kívül Fábri Zoltán, Gaál István, Sára Sándor, Huszárik Zoltán, Tóth János, Ternovszky Béla, András Ferenc, Dárdai István, Szalai Györgyi és Gyöngyössy Imre munkásságában mélyült el az MMA Kiadó számára végzett szerkesztői tevékenysége során. Impozáns és meggyőző lista. Pontos értékmentő munkája biztos javára válik az utókornak, „ha lesz emberi arcuk”. Közös munkánk során nem volt nehéz Juditot emberként is megszeretni, a fentiek alapján tehát jó szívvel és tisztelettel ajánlom őt az ideai Szóts István-díjra.

Mispál Attila

Életrajz:

1950. október 21-én született Gyöngyösön. 1971–1976-ig az ELTE BTK magyar–olasz tanári szakára járt.

Az egyetem elvégzése után néhány hónapig az Egyetemi Színpad közönszervezője, majd 1976 decemberétől 1984 áprilisáig az Olasz Tanszék könyvtárosa volt. Több nemzetközi

konferencia szervezésében, a tanszéki kiadványok, valamint az Acta Litteraria című MTA-folyóirat szerkesztésében működött közre. 1984-ben a Balázs Béla Stúdió művészeti titkáráként Mész András *Közeliövőkutatás*, valamint Gulyás Gyula és Gulyás János *Én is jártam Isonzónál* című filmjének munkálataiba is aktívan bekapcsolódott. 1984 októberétől 1992 októberéig a Magyar Filmintézetben a magyar és az olasz film történetét tanulmányozta, a magyar–olasz filmes kapcsolatokat ápolta, azok történetét kutatta, emellett 1989-től 1992-ig a Filmkultúra című folyóirat olvasószerkesztője volt. 1996-tól 2008-ig a Duna Televízió Filmszerkesztőségének munkatársaként szintén a magyar és az olasz filmművészet klasszikus és új alkotásainak megjelenését segítette elő a tévé képernyőjén. 2008-ban nyugdíjba ment, de egyrészt a korábbiaknál több írása, interjúja, fordítása jelent meg magyarul és olaszul egyaránt, másrészt aktívan részt vett az azóta megszűnt DokuArt Dokumentumfilmes Központ munkájában (filmsorozatok és beszélgetéseket szervezett, többek között Ljubljanában, a Magyar Kulturális Központban is, filmklubokban tartott bevezetőket, magyar filmtörténeti tárgyú kiállításokat rendezett, többek között Balázs Béláról). 2009–2010-ben részt vett az azóta szintén megszűnt Cinepécs Fesztivál kelet-európai és magyar filmes programjának összeállításában, közönségtalálkozók szervezésében, illetve több évig a pannonhalmi Arcus Temporum fesztiválon is szervezett filmvetítéseket. Szóts István születésének 100. évfordulója alkalmából a miskolci Cinefest Fesztivál felkérésére 2011-ben életút- és életmű-kiállítást rendezett, és ugyanott egy kerekasztal-beszélgetés szervezője és résztvevője volt. Az ELTE Filmesztétika Tanszékével együttműködve 2012-ben konferenciát szervezett Szóts Istvánról, 2013-ban pedig Gaál István és Sára Sándor 80. születésnapja alkalmából. Mindhárom rendezőről a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával könyvet is szerkesztett. 2014 decembere óta a Magyar Művészeti Akadémia Dokumentációs Osztályán (melynek 2017-től MMA Kiadó az elnevezése) kb. 250 portréfilm gyártását szervezte, és közülük kettőnek a gyakorlati megvalósításában is részt vett szerkesztőként (*Születtem Magyarországon* – portréfilm Bereményi Gézaról, rendező: Mispál Attila, 2019, valamint: *Megalkuvás nélkül* – *Szóts István testamentuma*, rendező: Balogh Zsolt, 2024). Ugyanitt 30 magyar film tematikájú könyvet jegyez szerkesztőként.

2022-ben *Mesterek és hazák – Írások a magyar és olasz film/kultúráról* címmel az MMA Kiadó megjelentetett egy válogatást az írásaiból, melynek 2025-ben várható a folytatása. Az MMA delegáltjaként 2018-tól 2024-ig a művészmozik támogatásában fontos szerepet játszó Artmozis Bizottság tagja volt. 2022-ben, szintén az MMA delegáltjaként Szóts István, Gaál István és Sára Sándor filmjei előtt tartott bevezetőt a Római Magyar Akadémián, ahol *Műcsarnok – Képekben gondolkodnak* című fotókiállításából mutattak be válogatást, többek között a három rendező fotóiból. A Római Magyar Akadémia felkérésére 2021-ben 12 perces filmben vezette be Gaál István *Orfeusz és Eurydike* című filmjét, illetve egy nemzetközi konferencián Gaál István, Gyöngyössy Imre és Huszárik Zoltán olasz kapcsolatairól tartott előadást Rómában. 2018-tól Sára Sándor felkérésére tagja a Turán működő Földobott kő Alapítvány kuratóriumának. 1981 óta rendszeres szakmai kapcsolatban áll több olasz filmes intézménnyel. Számos olaszországi (Agrigento, Róma, Bologna, Torino, Gemona, Cividale, Montecatini, Gorizia, Siena, Trieszt) magyar filmes rendezvény előkészítésében és lebonyolításában vett részt (filmválogatás, katalóguskészítés, cikkírás, fordítás, előadás stb.). Magyarországon ugyancsak több olasz filmhetet, retrospektív sorozatot szervezett (Pier Paolo Pasolini, Bernardo Bertolucci, Roberto Rossellini életmű-bemutató, új olasz film, fiatal olasz filmesek hetei, Pasolini-megemlékezések, Pupi Avati sorozat stb.). Magyar és olasz filmtörténeti témában több nemzetközi konferencián tartott előadásokat, melyeknek szövege utóbb nyomtatásban is megjelent. Részt vett a Gaál István emlékére 2008-ban Triesztben tartott életműsorozat és fotókiállítás szervezésében, és az ez alkalomból megjelent könyv társszerkesztője volt. 1989-ben kutatói ösztöndíjjal öt hónapot töltött Rómában. Magyar és olasz filmes tárgyú cikkei, fordításai, interjúi 1985 óta jelennek meg magyar és olasz tanulmánykötetekben,

szakfolyóiratokban. 1991-ben a Magyar Televízióban részt vett Buglya Sándor és Bán Róbert filmtörténeti sorozata *Az olasz neorealizmus* és *A hatvanas évek olasz filmművészete* című részeinek, valamint Szóts István életműsorozatának megvalósításában. Több szemeszteren át olasz filmtörténeti előadásokat tartott az ELTE BTK Olasz Tanszékén. A kétezres évek első évtizedében több alkalommal is tagja volt a Magyar Filmszemle dokumentumfilmes előzsűrijének, valamint a trieszti és más olasz filmfesztiválok zsűrijének. 1988 óta tagja a Magyar Újságírók Szövetségének, és ugyancsak 1988-tól a Trieszti Filmfesztivál (korábban: Alpok–Adria Filmfesztivál) Tudományos Bizottságának, melynek magyar részről alapító tagja. A Duna Televízió több produkciójában is dolgozott szerkesztőként és riporterként (*Pályatársak Szóts Istvánról*, rendező: Dér András; *Magyar Filmesek Világtalálkozója*, rendező: Pacskovszky József; *Bereményi Géza történelme*, rendező: Mispál Attila; *Egy eljövendő élet* – Pier Paolo Pasolini emberi és művészi időszerűsége, rendező: Mispál Attila).

SZIRÁNYI ISTVÁN

Szirányi István fotóművész 1986 óta tagja a Magyar Fotóművészek Szövetségének, de már pécsi főiskolai tanulmányai alatt elmélyült tanulmányokat folytatott a fotográfia és vizuális művészetek terén. Szakdolgozatát Fotó-olvasás címmel írta meg. Első fotókiállítását a Bercsényi Kollégiumban rendezte 1974-ben, melyet Beke László nyitott meg. A hatvani legendás *Expozíció – fotó/művészet* kiállítás meghívott kiállítója volt 1976-ban. Azóta több mint harminc egyéni kiállítása volt itthon és külföldön (Budapest, Miskolc, Amszterdam, Lambersart, Lille, Lund, Párizs). Számos hazai és nemzetközi kiállításon, biennálén szerepeltek művei (Esztergomi Fotóbiennálék, 1976, 1978, 1980, 1982, 1988, 1992, 1994), Tény-Kép – A magyar fotográfia története 1840–1981 / Múcsarnok, Más-Kép / Ernst Múzeum, 1989 és a Magyar Fotóművészek Szövetsége tárlatain és albumjaiban: Magyar fotográfia '93 Országos Fotóbiennálé, Vigadó Galéria, Fények és tények – Ötvenéves a Magyar Fotóművészek Szövetsége, 2006, Párosan Szép, 2003 és más kiállításain. Fotói, sorozatai és szövegei több fórumon megjelentek (Fotó, Fotóművészet, Mozgó Világ, Művészet, Új Művészet, Balkon, Alföld, Forrás stb.) és albumokban: *Fényképeskönyv – Fejezetek a pécsi fotográfia történetéből*, Pécs, 1987; Maurer Dóra: *Fényelvtan – a fotogramról*, 2001; Szilágyi Sándor: *Neoavantgárd tendenciák a magyar fotóművészetben*, 2007; *Pajtakönyv 25 év, Salföld*, 2016). Művésztanári és fotóoktatói tevékenysége is jelentős (Szellemkép Szabadiskola, BMK Fotóakadémia – Kerekes Gáborral közösen, Théba Akadémia, Iparművészeti Egyetem előkészítő fotó szak, Számalk stb.) Művei több magánkollekcióban, intézményi és állami gyűjteményben megtalálhatóak (Magyar Nemzeti Galéria, Bibliothèque National de Paris, Art+Text Galéria Budapest, Szent István Király Múzeum Székesfehérvár, De Appel Amsterdam stb.). Legutóbbi sikeres szereplései a Paris Photo kiállításain (2018, 2019) és a B 32 Galériában voltak, ahol vintage fotóit és újabb művészkönyveit állította ki, pár hónapja pedig életmű-kiállítást rendeztek a képeiből.

Szirányi Istvánt jelentős, kimagasló művészeti és fotográfiai alkotói életműve alapján, továbbá a művészeti oktatásban betöltött több évtizedes munkájáért 2025-ben Szóts István-díjra javasolom, mert eddig semmilyen elismerésben nem részesült.

Barta Zsolt Péter

Ipar- és Tervezőművészeti Tagozat

HORVÁTH HILDA

A hazai iparművészet művészettörténeti igényű feldolgozója. 40 évtized munkásság köti az Iparművészeti Múzeumhoz. Elsősorban a 20. század eleji magyar művészettel, grafikával, könyvművészettel foglalkozik, valamint a múzeum és a gyűjteményeinek történetével, a

műgyűjtéstörténettel és a provenienciakutatással. Publikációi száma meghaladja a 220-at, cikkei szakfolyóiratokban jelentek meg (Művészet, Új Művészet, Ars Decorativa, Ars Hungarica, Művészettörténeti Értesítő, Artmagazin stb.). Folyamatosan publikál a Kisgrafika Barátok Köre folyóiratában, a Kisgrafika című lapban. Írásai a magyaron kívül angol, francia, német, olasz, katalán, szlovák nyelven olvashatók. A folyóiratcikkeken kívül több könyvet, könyvfejezetet, katalógustanulmányt jegyez.

FUSZ GYÖRGY

Fusz György több évtizedes magas színvonalú művészi munkája meghatározó a hazai kerámiaművészetben. Művei számos kiállításon jelentek meg külföldön és belföldön egyaránt, köztéri munkái az ország több részén is megtalálhatóak. Habilitált egyetemi tanár, a Pécsi Egyetem Design és Médiaművészeti Intézet, Formatervezés Tanszék oktatója. Bár a Magyar Iparművészeti Főiskolán végzett, ahol mestere Csekovszky Árpád és Kovács Ferenc voltak, de diplomamunkájául már plasztikai feladatot vállalt, kerámiatechnikával samottos agyag, negatívba öntve és préselve. A nyolcvanas években nagyszámú szobrot készített ezzel a technikával, ahol a negatívot eleven emberi testről vette, így kezei között a plasztikai alkotófolyamat lényeges részévé a negatívból kivett bőrkemény agyagpozitív formálása, átformálása, deformálása vált. Ezt a technikát a mai napig gyakorolja, fejleszti.

Irodalmi Tagozat

AGÓCS SÁNDOR

Minden tekintetben megbízható, felelősségteljes alkotó. Költői tehetségét alátámasztják eddigi kötetei, folyóiratokban megjelent versei. Munkásságát különböző díjakkal ismerték el. Életrajz:

Költő, szerkesztő, 1957-ben született Jánoshalmán. 1975–87 között Kecskeméten építőipari technológus. Versei 1980-tól jelennek meg hazai és külföldi folyóiratokban, antológiákban, 1980–82 között katona volt, 1986-ban Móricz Zsigmond-ösztöndíjas. 1992-től az Antológia Kiadó és Nyomda Kft. ügyvezető igazgatója és felelős szerkesztője. Harminc év alatt szerkesztőként több mint négyszáz kötetet segített világra. A Magyar Írószövetség tagja (1990). Választmányi tag 2016–2019 között.

A vers ereje – Kádár félelme című film társrendezője (2015). Öbnálló verseskötetei: *Forgató idő* (Kozmosz, 1990), *Háttér* (Kráter, 1995), *Ördöglakat a számon* (Antológia, 2010), *Lepkék a könyvtárszobában* (Kairosz, 2017), *Szörén az Időt – válogatott és új versek* (Kairosz, 2022). Bibliográfiái: A Fiatal Írók József Attila Körének lexikona (1985), Buda Ferenc (1986), Csoóri Sándor (1990), Hitel repertórium 1988–1992 (kézirat).

Díjai: József Attila Irodalmi Díj (Cleveland, 1988), Kölcsey-díj (1994), Pilinszky-díj (1996), Márton Áron-émlékérem (2012), Balassi Bálint-émlékkard (2016), Magyar Érdemrend lovagkeresztje (2020).

BAKONYI ISTVÁN

Tudásával, retorikai készségével úgy adja át az ismereteket és értékeket, hogy közben érthető marad. Tanári pályája a legszélesebb horizonton teljesedett ki, 2016-ban 27 kötetet jegyzett különböző kiadók által, jelezve, hogy mindig megtalálta a feladatát, elsősorban hűsége révén, hiszen megtermékenyítő szeretettel viszonyult mindig a szülői tájhoz, Bodajkhoz és Székesfehérvárhoz. Bakonyi István figyelmének köszönhetően számos tehetség indult el a

pályán, tudták megformálni arculatukat, és váltak a megye irodalmának értékes szereplőivé. Irodalmi szervezői tevékenysége kimagasló.

Életrajz:

Irodalomtörténész. 2015 februárja óta nyugdíjas, a székesfehérvári Gorsium Művészeti Szakközépiskola félállású magyartanára. 1952. július 30-án született Székesfehérváron. Iskoláit Bodajkon és Székesfehérváron végezte, a Teleki Blanka Gimnáziumban érettségizett 1970-ben. A Pécsi Tanárképző Főiskolán 1976-ban szerzett magyar–angol szakos általános iskolai diplomát, majd az ELTE-n 1980-ban elvégezte a kiegészítő magyar szakot. Bölcsészdoktori disszertációját 1984-ben védte meg Németh László szépprózai munkásságáról. Munkahelyei: II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Jáky József Műszaki Szakközépiskola, Kodály Zoltán 12 Évfolyamos Ének-zenei Művészeti Iskola, Kodolányi János Főiskola. (Valamennyi Székesfehérváron.) A Kodolányi János Főiskola kommunikáció tanszékének főiskolai tanáraként ment nyugdíjba. Első házasságából négy gyermeke van: Eszter, Péter, Gergely, Dávid. Második felesége Tóth Ilona. Eddig – 1976 óta – 460 publikációja jelent meg különböző folyóiratokban. (A Kortárs 1978. augusztusi számáig B. Kovács István néven.) 1995 és 2010 között elnöke, azóta elnökségi tagja a Vörösmarty Társaságnak. Szerkesztette az Árgus című folyóiratot. Részesült Móricz Zsigmond-ösztöndíjban, többször is Szekfü–Lánczos ösztöndíjban. Penna Regia- és Vörösmarty-díjas, 2015: József Attila-díjjal tüntetik ki. 2015-től Bodajk város díszpolgára. Dolgozik a Fehérvár TV-nek és a Vörösmarty Rádiónak. Elhangzottak műsorai a Kossuth Rádióban is.

Önálló kötetei: *Elidegenedés és társadalmi cselekvés* (Németh Lászlóról) Székesfehérvár, 1990, Vörösmarty Társaság

A folytatás reménye. Székesfehérvár, 1991, Comenius Társaság.

Kérdések a korhoz. Székesfehérvár, 1993, Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár.

Tamás Menyhért. Kismonográfia, Budapest, 1994, Balassi–MTA Irodalomtudományi Intézet.

Nemzedékek kézfogása. Miskolc, 1997, Felsőmagyarország.

Ember az ezredfordulón. Miskolc–Székesfehérvár, 1999, Felsőmagyarország–Kodolányi János Főiskola.

Bella István. Kismonográfia. Budapest, 2001, Balassi–MTA Irodalomtudományi Intézet.

Az ige őrzői. Miskolc–Székesfehérvár, 2001, Felsőmagyarország–Kodolányi János Főiskola.

Nap-lom. Fehérvári krónika, 1996–2000, Székesfehérvár, 2002, Prohászka.

Az igazmondás igénye. Miskolc–Székesfehérvár, 2002, Felsőmagyarország–Kodolányi János Főiskola.

Sobor Antal. Kismonográfia. Székesfehérvár, 2003, Kodolányi János Főiskola (Kodolányi Füzetek 17.)

Vendégeim voltak. Válogatott interjúk. Székesfehérvár–Miskolc, 2003, Árgus–Felsőmagyarország.

Vendégeim voltak 2. Válogatott interjúk. Miskolc–Székesfehérvár, 2004, Felsőmagyarország–Kodolányi János Főiskola.

Vendégeim voltak 3. Válogatott interjúk. Miskolc–Székesfehérvár, 2005, Felsőmagyarország–Kodolányi János Főiskola.

Titokkereső irodalom. Miskolc, 2006, Felsőmagyarország.

Takács Imre. Kismonográfia. Budapest, 2006, Balassi.

A dolgok arca. Kismonográfia Pék Pálról. Nagykanizsa, 2007, Czupi. (Pannon Tükör Könyvek)

(H)arcok és művek. Miskolc, 2008, Felsőmagyarország.

Mesterek és tanítványok. Székesfehérvár, 2008, Kodolányi János Főiskola.

Nap-lom II. Székesfehérvár, 2009, Prohászka.

Mesterek és tanítványok II. Székesfehérvár, 2010, Kodolányi János Főiskola.

Szavukban szülőföldünk, otthonunk. Budapest, 2010, Ráció.

Írók, költők, bolygópályák. Pomáz, 2011, Kráter.

Serfőző Simon. Kismonográfia. Budapest, 2012, Antológia.
Hogy elfogadjanak... Petrőczy Éva költői pályája. Budapest, 2013, Fekete Sas.
Irodalom az új évezredben. Miskolc, 2014, Felsőmagyarország.
Nap-lom III. Székesfehérvár, 2015, Vörösmarty Társaság.

Képzőművészeti Tagozat

LÉSTYÁN CSABA

1990–94 között a csíkszeredai Nagy István Művészeti Középiskola tanulója. Tanárai: Koszti István Miklós, Márton Árpád és Ercsei Ferenc. 1999-ben a Kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola grafikai szakán diplomázik. Tanárai: Horvath Bugnariu Ioan, Ujvárossy László, Radu Solovastu, Mircea Baci.

A főiskolai tanulmányai után a csíkszeredai Ady Endre Általános Iskolában másfél évig rajzot tanít. 2001–2005 között reklámgrafikusként dolgozik, majd 2013-ig a Nagy István Művészeti Szakközépiskola rajztanára. 2005-től a Székelyföld kulturális folyóirat grafikai szerkesztője. Számos könyvborítót tervez és illusztrál. Jelenleg szabadfoglalkozású képzőművész. 2004-től tagja a Barabás Miklós Céhnek, 2005-től a Budapesti Magyar Rézkarcoló és Litográfus Művészek Egyesületének és 2009-től a Romániai Képzőművészek Országos Egyesületének. Grafikáira részben egyfajta fotónaturalista látásmód, másrészt a grafikai technikák biztos kezű kezelőjének virtuozitását mutató trompe-l'œil hatások, ugyanakkor a századelő realistán részletező rézkarc illusztrációira való visszautalás is, de mindenképpen az illuzionisztikus megjelenítés bravúrja jellemző. Alkotásainak stílusvilága a szürreális látomásoktól – a konceptuális fikciókon keresztül – az intellektuális gegekig stb. sokféle kortárs törekvéssel, de leginkább ezek egyéni elegyével jellemezhető.

Számos alkotótábor résztvevője:

1996 Miskolci Litográfiai Műhely, 1997–2003 Zalai Nemzetközi Művésztelep, 2002 Római Román Akadémia – Pelegrinatio, 2002, 2003 parajdi és 2004 homoródszentmártoni nemzetközi művésztelep, 2005, 2011, 2012, 2013, 2014, 2016 gyergyószárhegyi grafikai műhely, 2006 szovátai művésztelep, 2008 Csíkszereda (Interart), 2009 hajdúsági nemzetközi művésztelep, 2010 Pázmánd (Caffart), nyíregyházi Fametsző Művésztelep, 2017 Nyárádszereda (Zereda Art Camp), monoki Fametsző Művésztelep.

Díjai: 2001 A Zalai Nemzetközi Művésztelep alkotói díja, 2004 Budapest Galéria vendégművésze, 2004 Communitas alkotói ösztöndíj, 2009 Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep, nívódíj, 2010 I. Székelyföldi Grafikai Biennálé – Hargita Megye Tanácsának díja, 2016 IV. Székelyföldi Grafikai Biennálé, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának díja, Łódzi Grafikai Biennálé, Dicséret (Honored Mention)

Irodalom: Siklódi Zsolt, Erőss István – *A Gyergyószárhegyi Művésztelep Enciklopédiája*, 1997 2007

Vargha Mihály

SZEMETHY IMRE

Az 1970-es évek első felében egy teljesen új, egyéni rajzi világ születését figyelhettük meg a hazai grafikai művészetben. A fiatal főiskolai hallgató megkezdte nagy hatású pályafutását. Szemethy Imre grafikus, képzőművész Budapesten született nyolcvan évvel ezelőtt. A Képzőművészeti Főiskolát 1975-ben végezte el Fónyi Géza, Barcsay Jenő és Ék Sándor tanítványaként. Díjai, elismerései: 1972–1975 között Derkovits-ösztöndíj, Munkácsy Mihály-díj 1977, Erdemes Művész 1986, Kiváló Művész 2005.

A leutóbbi évtizedekben kompozícióinak jellege megváltozott, kifejezésmódja egyre absztraktabbá, elvontabbá válik. A sokszorosító grafika valamennyi technikájában alkot rendszeresen. A sokszorosító grafika és az egyedi rajzi művek mellett könyvillusztrációkat, videóanimációs filmeket is készít. Számos szakmai, kiállítási díjat is elnyert élete során. Tagja a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiának.

Stefanovits Péter

Művészetelméleti Tagozat

BUJI FERENC

A Magyar Érdemrend lovagkeresztjével kitüntetett Buji Ferenc a magyar tradicionalista filozófiai és esztétikai esszéirodalom Hamvas Béla-i ágának egyik legkiválóbb mai képviselője. Gazdag munkássága a filozófiai esszétől a műfordításig terjed, valamint jelentős szerkesztői tevékenységet folytat. Műfordításai között megtaláljuk Jung, Johannes Tauler, René Guénon és Sri Ramana Maharsi műveit is. Filozófiai alapállása a tradicionális létszemlélet képviselőjévé és Hamvas Béla gondolkodásának folytatójává teszi. Jelentős erudíción megalapozott szemlélete a sophia perennis elve alapján, a hagyomány távlatából – ahogyan ő maga fogalmaz: „modernitáson kívül felvett pozícióból” – vizsgálja korunk szellemi jelenségeit. A hagyomány fő elemeként foglalkozik a modern kereszténység mai helyzetének kutatásával, hogy rámutasson, mennyire nagy szükség van a saját keresztény tradíciónk értékeihez való visszatérésre. Szellemi szemhatárának és hagyományfelfogásának tágasságát jelzi, hogy munkásságával a keleti vallási hagyományok spiritualitásának képviselőit is törekszik megismertetni a hazai olvasóközönséggel. Élet és életmű egysége Buji Ferenc hitelességének és életművének záloga.

Kevesen törekszenek annyira kevésbé a társadalmi, azaz külső elismerésre, mint ő. A Cs. Szabó László-díj odaítélésével a Magyar Művészeti Akadémia elismeri Buji Ferenc teljesítményét a keresztény, tradicionális és európai szellem értékeinek kutatásában és megőrzésében.

Sulyok Miklós

MAGYAR ZOLTÁN

„Be kell hordanunk, hajtunk mindent. / A szavakat is. Egyetlen szó, / egy tájszó se maradjon kint. / Semmi sem fölösleges.” Sokan ismerik Kányádi Sándor *Noé bárkája felé* című költeményében ezt az örök érvényű intelmet, de kevesen fogadják is meg olyan mérhetetlen odaszánással, elkötelezettséggel és munkabírással, mint Magyar Zoltán. Aki debreceni és kolozsvári egyetemista kora óta rója a Kárpát-haza legkisebb falvait és ismert vagy ismeretlen kistájakait is, hogy minél többet gyűjtsön, rendszerezzen és mutathasson föl abból a temérdek értékből és kultúrkincsből, amelyet édes magyar népünk alkotott meg és halmozott fel évszázadok, évezredek alatt. Költőként, irodalmárként, esszéíróként, néprajztudósként, kultúr- és művelődéstörténészként, szerkesztőként – kivételes arányú és minőségű (nemzetközileg is elismert) eddigi életművében (másfél százhoz közelítő önálló könyvében, idegen nyelveken, angolul, németül, latinul is) páratlan gazdagsággal kutatja föl szellemi és tárgyi népművészetünk, néphagyományunk még fellelhető örökségét (Erdélytől a Felvidékig, Délvidéktől a Kárpátaljáig az elszakított térségekben is – és tovább mindenütt a teljes magyar nyelvterületen, el egészen a moldvai Csángóföldre), amely örökség nemzeti identitásunk elorozhatatlan fundamentuma. Mesék, mondák, regék, legendák, hiedelemtörténetek, balladák, archaikus imádságok, énekek, versek rengetege, kultikus ősi emlékek szentekről, hősökről, királyokról, fejedelmekről – mindez lenyűgözőn tárul elénk monumentális történeti népmondagyűjteményeiben és azokat tudományosan feldolgozó témakatalógusaiban; az Árpád-házi génuszainkat megelevenítő vagy a mai népi mesemondókat bemutató (a Duna TV számára forgatott) dokumentumfilmjeiben; vagy a régiség megannyi szakralizált alakjának

hagiográfiai-ikonográfiai értelmezésével is kikerekített képes albumainak sokaságáig terjedő kiadványaiban, alkotásaiban. Egész kutatócsoportok dicsőségére is válhatna, amit ő egy személyben elvégzett folkloristaként, kultúrhistorikusként, művészeti íróként.

A Cs. Szabó László-díj most mindennek a nagyrabecsülését jelzi. Szívből gratulálunk hozzá, Isten áldja és éltesse Magyar Zoltánt!

Bertha Zoltán

Népművészeti Tagozat

HINTALAN LÁSZLÓ

Értékmentő, tartalmas és hiánypótló népművészeti és néprajzi ismeretek máig szorgos és szakmailag kimagasló gyűjtőjeként, értékőrző és értékteremtő közösségépítő munkájáért, nemzedékek életét gazdagító tanári pályája elismeréseként részesül a díjban.

DEÁK PÉTER

Nemzeti műveltségünk, népi kultúránk értékeire alapozott nevelőtanári munkásságáért; a népművészettel nevelés több mint négy évtizedes, sikeres és messzemenően bizonyító erejű megvalósításáért; példaadóan áldozatos és követésre méltó szakmai életútja elismeréseként részesül a díjban.

Színházművészeti Tagozat

LŐTE ATTILA (magyarországi díjazott)

Lőte Attila 65 esztendőszínpadipályafutásánagyreszt egybeesett a Madách Színház fénykorával, ahol nagyszerű partnerekkel játszhatott együtt, ma már legendás előadásokban. Gazdag pályáján játszott fiatal hősöket, katonatiszteket, elegáns úriembereket, könnyed eleganciával, finom humorral. Művészi pályáján mindig az író alkotta figura lehető leghitelesebb kibontására törekedett, melyet alázattal, szorgalommal valósított meg. Vallja, hogy játszani és élni is csak a megfelelő alázattal és kitartással szabad és érdemes.

Lőte Attilának mindig voltak művészi és emberi példaképei. Pályafutásával, emberi hitelességével és becsületességével ma már ő is példakép lehet sokaknak.

KERESZTES ATTILA (határon túli díjazott)

Keresztes Attila munkássága jelentős hatást gyakorolt az erdélyi és a magyarországi színházi életre, különösen a klasszikus művek modern értelmezésében és a társulatok művészi fejlődésében betöltött szerepe révén. Színháza Harag György hagyományának folytatása. Alkotásai a szöveg mélyértelmezésére építenek, a formai játékra, valamint történelmi és társadalmi reflexióra. Keresztes világára jellemző a színházi nyelv állandó újragondolása, az esztétikai kockázatvállalás. Művészi érdeklődésének középpontjában mindig az ember áll – viszonyaival, öncsalásaival, válságaival és küzdelmeivel, és a jóra való vágyával.

Zeneművészeti Tagozat

SZÚCS MÁTÉ

Szűcs Máté napjaink egyik legkeresettebb előadóművésze zenész szülők gyermekeként látta meg a napvilágot 1978-ban Debrecenben. Hegedűtanulmányait Szesztay Zsoltnénál kezdte, majd 14 évesen – mikor pályaválasztás előtt állt – meghallgatta Ruha István, a legendás erdélyi hegedűvirtuóz. Operaénekes édesanyjának azt tanácsolta, ha fiát biztos kezekben akarja tudni, akkor Szecsődi Ferenchez vigyék Szegedre. Így került be a Szegedi Konzervatórium különleges tehetségek osztályába, ahol mestere a világhírű Hubay-hegedűiskola tanítási módszerével kezdett foglalkozni vele. 16 éves korában megnyerte a konzervatórium hegedűversenyét, ám Szecsődi Ferenc más jövőt vizionált neki. Testi és lelki alkata miatt a brácsát ajánlotta számára második hangszerként. Ezen a hangszeren is szárnyalni kezdett tehetsége, ezért beajánlotta Svájcba mesterkurzusra, ahol rögtön felfigyeltek a nem mindennapi képességű fiúra. 18 évesen felvették a brüsszeli Zeneakadémiára, ahol a magyar származású Schiffer Ervin brácsaművésznél tökéletesítette tudását. Művészetéről mindennél többet mond, hogy diplomakoncertjére Kocsár Miklós Kossuth-díjas zeneszerző írt és ajánlott számára versenyművet. Később pedagógiai diplomát, majd DLA fokozatot is szerzett 2021-ben. Több belga és német zenekarnál működött szólóbrácsásként, így Antwerpen, Bamberg, Drezda, Frankfurt, Bréma városában, míg végül a világ egyik leghíresebb együttesében, a Berlini Filharmonikusokban játszott 2011 és 2018 között. 2017 szeptemberében háromszor játszotta el Bartók Béla brácsaversenyét Sir Simon Rattle vezényletével a Berlini Filharmonia Nagytermében. Jelenleg a genfi Zeneakadémia professzora, de idehaza is tanít a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán. Manapság az egyik legfoglalkoztatottabb magyar művész, aki a világ leghíresebb koncerttermeiben, a legnevesebb előadókkal lép fel. Nemzetközi versenyek zsűritagjaként is szívesen látott vendég.

Bármerre szerepel a nagyvilágban, mindenhol kihangsúlyozza magyar származását, dicsőséget szerezve hazánknak, zenekultúránknak.

Szűcs Máté végtelenül szerény, kedves személyiség, aki családjával a Kecskemét melletti Városházán él, egy kisfiú boldog édesapja. A Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti Tagozatának díját egy arra mindenképpen méltó, kiváló művész kapja.

Tóth Péter

Tóth Ibolya

Tóth Ibolya a magyar zenei élet egyik legkiemelkedőbb személyisége. Világszínvonalú zenei rendezőként több mint 45 éves munkássága alatt valamennyi zenei műfajban maradandót alkotott. Évtizedekig volt a Hungaroton, a Naxos és a Phoenix stúdió vezető zenei rendezője, alkotótársa világhírű muzikusoknak. Pályafutása során számtalan nemzetközi elismerést elnyert produkció zenei vezetője volt. Jandó Jenő szinte valamennyi felvételét Tóth Ibolyával készítette, hozzá fűződik Kocsis Zoltán *Bartók Új sorozata*, a Kodály Quartett lemezciklusai vagy az első digitális DVD az EuroArts felkérésére a Keller Quartettel. Kimagasló szakmai tudása és kifinomult zenei érzékenysége mellett figyelmessége, nagyszerű pszichológiai érzéke és nem utolsósorban kedvessége és humora segítették és segítik át a művészeket a felvételek nehéz pillanataiban. Tóth Ibolya Erkel-díjas zenei rendező életművével felbecsülhetetlen értékű nemzeti kincsekkel gazdagodott zenei históriánk.

Keller András